

هتک حرمت در فضای مجازی با انتشار عکس و اطلاعات افراد

حریم خصوصی یکی از حقوق فردی است که در نگاه شرع مقدس اسلام نیز مصون از تعرض است. بزه دیدگان جرایم سایبری اغلب افرادی هستند که به راحتی اطلاعات خود را در اختیار دیگران قرار می‌دهند و اغلب ناآگاهی و ناآشنایی با محیط مجازی و بی‌دقتی در محافظت از داده‌ها از مهم‌ترین دلایل قربانی شدن افراد در فضای مجازی است.

نقض حریم خصوصی افراد در بسیاری از موارد به فروپاشی خانواده و از بین رفتن آبروی افراد منجر شده. ارسال عکس‌ها و پیام‌های ارسالی در وبلاگ‌ها و شبکه‌های اجتماعی به راحتی زمینه سوءاستفاده دیگران را برای اهداف شوم فراهم می‌کند قانون با هتک حرمت سخت‌گیرانه‌تر برخورد کرده است.

گسترش شبکه‌های اجتماعی از یک‌سو و میل به نمایش بهتر چهره خود از سوی دیگر باعث شده افراد سعی کنند عکس‌ها و تصاویر جذاب‌تری در شبکه‌های اجتماعی منتشر کنند. حتی در این راه ممکن است با هزاران دستکاری تصویری و حتی انتشار عکس‌های غیرواقعی به دنبال این باشند تا در فضای مجازی شخصیت جذاب‌تری از فضای واقعی داشته باشند.

اما آیا هرکسی مجاز است هر تصویری را که بخواهد در شبکه‌های اجتماعی منتشر کند؟ اگر کسی از تصاویر دیگران سوءاستفاده کرد مشمول مجازات خواهد بود؟

بر اساس ماده ۱۴ قانون جرایم رایانه‌ای، هرکس به وسیله سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا حامل‌های داده، محتویات مستهجن را منتشر و توزیع کند، به حبس از ۹۱ روز تا دو سال یا جزای نقدی از ۵ تا ۴۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

در واقع بر اساس این ماده قانونی، هیچ‌کس نمی‌تواند عکس مستهجنی از خود یا دیگران ولو این‌که ایرانی نباشند، منتشر کند و اگر چنین کاری انجام دهد، مجازات خواهد شد.

اما علاوه بر اینها، بر اساس قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات)، انتشار هر عکسی که به نوعی عفت عمومی را جریحه‌دار کند، می‌تواند یک جرم تلقی شده و تحت پیگرد قرار گیرد. بر اساس ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵، هرکس در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی کند علاوه بر کیفر عمل به حبس از ۱۰ روز تا دو ماه یا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌شود.

بر اساس این ماده، انتشار عکس در حال شرب خمر، حضور در مجالس لهو و لعب، تظاهر به افعال حرام یا هر عکس و رفتار دیگری که به نوعی عفت عمومی و اخلاق خانوادگی را جریحه‌دار می‌کند از منظر قانونگذار جرم شناخته شده و

مستوجب کیفر است. علاوه بر این، انتشار هرگونه نوشته یا طرح، گراور، نقاشی، تصاویر، مطبوعات، اعلانات، علائم، فیلم، نوار سینما یا به طور کلی هرچیز که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار کند نیز از این قاعده مستثنا نبوده.

انتشار تصاویر خصوصی دیگران

اما همیشه موضوع انتشار عکس‌های ناجور یا خلاف عفت از سوی خود فرد نیست؛ گاهی موضوع درخصوص انتشار تصاویر خصوصی دیگران در فضای مجازی و سوءاستفاده از آن است. پلیس همواره هشدار می‌دهد شهروندان هرگز فایل‌هایی مانند عکس، فیلم و کلیپ‌های خانوادگی را در رایانه، تبلت، لپ‌تاپ و گوشی تلفن همراه خود نگهداری نکرده و سعی کنند با تهیه یک حافظه جانبی تمام فایل‌های شخصی‌شان را در آن ذخیره و در یک جای امن نگهداری کنند. اما اگر کسی اقدام به انتشار تصاویر خصوصی دیگران کند، چه مجازاتی در انتظارش است؟

ماده ۱۷ قانون جرایم رایانه‌ای به طور مشخص هتک حیثیت از طریق انتشار تصاویر خصوصی را دارای عنوان مجرمانه دانسته و در این خصوص تاکید می‌کند «هرکس به وسیله سیستم‌های رایانه‌ای یا مخابراتی صوت، تصویر، فیلم خصوصی یا خانوادگی یا اسرار دیگری را بدون رضایت او منتشر کند یا در دسترس دیگران قرار دهد، به نحوی که منجر به ضرر یا عرفاً موجب هتک حیثیت او شود، به حبس از ۹۱ روز تا دو سال یا جزای نقدی از ۵ تا ۴۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.»

این مجازات برای کسانی است که بدون تغییر در تصاویر نسبت به انتشار آن اقدام می‌کنند. قانونگذار برای کسانی نیز که با تصویرسازی درصدد هدف قراردادن آبروی افراد هستند نیز مجازات جداگانه‌ای از انتشار تصاویر خصوصی در نظر گرفته است. براساس ماده ۱۶ قانون مزبور «هرکس به وسیله سیستم‌های رایانه‌ای یا مخابراتی، فیلم یا صوت یا تصویر دیگری را تغییر دهد یا تحریف کرده و آن را منتشر یا با علم به تغییر یا تحریف منتشر کند، به نحوی که عرفاً موجب هتک حیثیت او شود، به حبس از ۹۱ روز تا دو سال یا جزای نقدی از ۵ تا ۴۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.» همچنین اگر تصاویر مستهجن باشد در این صورت مرتکب به حداکثر هر دو مجازات محکوم می‌شود.

باید توجه کرد تمام این مقررات در جایی است که صاحب تصاویر از انتشار آن راضی نباشد یا کسی با هدف هتک حیثیت از کسی نسبت به تغییر تصاویر اقدام کند و در غیر این صورت اگر کسی با رضایت تصاویر خصوصی را در شبکه‌های اجتماعی یا اینترنتی منتشر کند، در این صورت نمی‌تواند ادعایی در خصوص انتشار گسترده آنها داشته و خلاصه باید پاسخگوی رفتار خود باشد

منابع: خبرگزاری جام جم

خبرنگار حقوقی و قضایی خبرگزاری میزان